

gaură-n aer



C.D. ZELETIN

O vizită la Tudor Arghezi

Într-o noapte de iunie de acum 40 de ani, pe când eram intern la Institutul de Endocrinologie de la Șosea, am ieșit pe trotuarul din fața clinicii ca să mă bucur de răcoarea parfumată a teilor. Deodată a intrat în conul de lumină al becului, venind din beznă, Tudor Arghezi la braț cu soția. Mergeau cu pași de furnică și s-au oprit mirați în fața tînărului în alb care i-a salutat cu un zîmbet de surprindere intimidată. Mi-au răspuns privindu-mă cu ochi uriași sub lentilele excesive de hipermetropi, încît trupurile lor bătrîne mi-au părut o clipă anexe ale globilor oculari.

Trebuia negreșit să-l vizitez pe Tudor Arghezi. Între timp, survenind plecarea mea ca medic la Hunedoara, planul a căzut, pînă cînd, între Crăciunul anului 1960 și Anul Nou, trecînd prin București, energizat de grija concursurilor, i-am telefonat și am fost primit de îndată. Mi-a deschis foarte binevoitoare doamna Arghezi. Înăuntru se mai afla publicistul Eugen Filotti, fost ministru plenipotențiar. La propunerea lui, nu a lui Arghezi, am citit primele versuri din poezia *Împreună*, ce tocmai îmi apăruse în *Contemporanul*. Postul diplomat neutraliza, cu aerul de plătire, distincția detașată și surisul, tensiunea mea legată de posibila reacție a maestrului iatrofob la apelativul *domnule doctor* pe care îl repeta candoarea (?) acestui genere al economistului Gh. Tașcă. Dar Arghezi nu a avut reacții negative, dimpotrivă, s-a interesat de latura medicală a muncii mele, ba încă, auzind că sunt pediatru, m-a consultat în privința unicului său nepot, lovit de anumite tulburări motorii, cerîndu-mi părerea asupra pronosticului maladiei și interesîndu-se de posibilitățile de tratare în țări ca Elveția și Suedia. M-au surprins termenii tari și colorații din descrierea suferinței unui copil, pe deasupra și nepot, dar aceștia erau numitor comun al limbii lui universale. Aducînd eu vorba despre propria lui boală din 1939, poetul a pus vindecarea exclusiv pe seama doctorului taumaturg D. Grigoriu-Argeș, insistînd pe bizareriile vestimentare și pe exortația lui, preluată din Evanghelie, care l-a ridicat din paralizie:

-Ia-ți patul tău și umblă!

Eu trăgeam discuția spre pleiada de medici străluciți care îl îngrijise și pe care el îi executase în piesa *Seringa*, el trăgea spre Grigoriu-Argeș. Și tot așa... Cu toate că îi atășă epitetul francezesc *farfelu*, extravagant, conchise:

-El mi-a salvat viața. Exist... Ați vrut să mă vedeți: iată-mă-s!

La un moment dat, am îndrăznit să pronunț numele tînărului doctor George Emil Palade, căruia îl încredințase profesorul N.Gh. Lupu; el, ca și cum n-ar fi auzit, se întoarse cu elogiile la cucoana Paraschiva, care-l încurajase tot timpul, ținîndu-l pe linia de plătire pe cașecitul ce devenise:

-Mă întorcea cu cearceaful, ca pe un excrement uscat!

Doamna Arghezi reapăru, admirabilă în triumful ei conținut, și învioră discuția, arătîndu-mi atenții mișcătoare. Foarte plăcută, simțeam că avea putere asupra interlocutorilor. Iradia impresia de perfectă suverană a casei. Eugen Filotti laudă cafeaua. Arghezi reflecta în vremea asta, pe semne, la mine, căci îmi zise deodată:

-Poezia dumneavoastră o țin aici, dar să știți că pe mine nu mă mai interesează nici poezia mea!

Eră un duș rece compensat. Bineînțeles, am știut cît să iau din el. Pe mine mă interesa, mai mult decît ecoul arghezian al poeziei mele, personalitatea în fața căreia mă aflam... La bătrînețea tîrzie, slab, purtînd basc, lavalieră, jerseuri și ramă de ochelari groasă, ce oferea singurul element de masivitate masivității de odinioară, poetul semăna cu Paul Valéry bătrîn, poetul cu trupul numai nervi. Imagine a liniștii, Tudor Arghezi pierduse cazematele cărnii care, odinioară, îi izolau centrala electrică producătoare de trăsnete, fulgere ori carbonizări, încît să nu se bănuiască din afară ce prăpădenii se pun la cale înăuntru. Nici o sugestie a cruzimii. În fața fixității lui tremurate, nu știai dacă e liniștit într-adevăr ori stă la pîndă. Avea o privire lăturalnică, lăsa impresia că umblă după ceva ce nu găsește. Cînd îi prindeam privirea, dădeam peste o căutătură necăjită. Nici blindă, nici tăioasă. Corneliu Baba l-a prins bine în această privință. Lăsa impresia că nu ți se uită în ochi anume ca să te spioneze. Părea să cerceteze, în nu știu ce punct al spațiului său, un sistem de oglinzi în care te vede fără a te privi. Nu te simțea pierdut din vedere. Vocea îi tremura - avea un ied în gît, în armonie cu mișcările ușor sacadate ale mîinilor. Fioruri parkinsoniene înlocuiseră fălnicile maturității.

Cum au remarcat și alții, Arghezi vorbea așa cum scria. Mai mult decît afită însă, mie mi-a lăsat impresia paradoxală că a început să vorbească după ce a învățat să scrie. Cum lentilele îi ocultau privirea în timp ce vorbea cu tine, părea că ar citi o proprie pagină proiectată pe un perete.

pasăre moartă

cît m-am chinuit
să te construiesc
univers al meu

două ciocane
se întind acum între destine

stabilopozii
nașterii mele
fumează încă încet

(parcă m-ar renega)

ca un cîntec
pentru tata

sub unghiile mele
e rama tabloului tău

dar
orchestra aceasta
nu-și are locul
sub
streașina noastră

fapte fapte

dincoace de cristal
vocea ta
e sublimă
în cuvintele mele

iar despre druizi

morții de sticlă -
adulmecați
în gondole
și aripi

morții transparenti -
conspirați
în sensuri sparte
de drumeți

ei -
druizi de cristal -
pun semnele
acordului final

unde

unde să rodim
feerice dimineți
în fire de iarbă bleu

unde să surpăm
calvaruri înfipite
în
credințe sporite
de feerice dimineți

unde să netezim
pașii de ceară
ai
generației mele
de credințe sporite
în feerice dimineți

întoarce-te

întoarce-te frate
în ziua acestui calvar
întoarce-te frate
în umbra norului nostru

întoarce-te m-auzi
și adu cu tine
crestele munților
munciți de noi în despărțire
întoarce-te
frate
îți spun obosit
acum
cînd ceasul țărînei
ne triluie aproape

grele ore ale lui Dumnezeu -
dacă nu te mai întorci
vină măcar să le iei cu tine



Octavian
BLENCHIA

vas ceramic

lasă un semn
ca să știu că
ai trecut
prin
magia albastră
a
dimineților tale

brațele mele
în culori de păuni
te schițează
pe cer
de cîțiva ani

fiesta de aramă
a început

e vremea taurului
fără coarne

au început să boncăne cerbii

e vremea începutului din mine
e vremea taurului fără coarne
e strașnic cînd îți cîntă corbii

aplec o ramură în semn de ceva
și-ascult valea cîntînd orgolioasă

tăgadă

zeama
stoarsă
din soarele neapus
umple
golul semantic
al obidei

mortală pasarelă
a împietririi

merităm să trăim
departe

oblojesc
mușcăturile de leoparzi

estrella cîntă la ukulele
arbitrii
socotesc polar

în vestibul
catargele
par
fantome stropite
cu fotoni

post

ce mînos e cîmpul
visurilor tale

eu nu mai sosesc -
fatală
răsturnare de priorități

docilitatea
e întruchiparea
soarelui văzut
de bătrîni noștri

(să nu uiți asta)